

© SHUTTERSTOCK.COM

Invloed van klimaatverandering op groente- en fruitteelt

Hernieuwbare elektriciteit is kern van klimaatoplossing”

Resoluut kiezen voor elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen in plaats van fossiele brandstoffen, zoals steenkool, olie en gas. Volgens Pieter Boussemaere, auteur en docent Geschiedenis & Klimaat aan hogeschool Vives in Brugge, is dat de kern van de oplossing voor het klimaatprobleem. Boussemaere was gastspreker op het event ‘Klimaatverandering en de invloed op de groente- en fruitteelt’ van het VBT, LAVA en KDT, dat plaatsvond in Groot-Bijgaarden.

Jan Van Bavel

Dat groente- en fruitteelters de klimaatverandering aan den lijve ondervinden, bleek vorige zomer duidelijk tijdens de aanhoudende droogte. Voor het Verbond van Belgische Tuinbouwcoöperaties (VBT), de Logistieke en Administratieve Veilingassociatie (LAVA) en het Kenniscentrum voor Duurzame Tuinbouw (KDT) was het thema van het jaarlijkse event naar aanleiding van hun jaarvergadering dus vrij snel gekozen.

De feiten onder ogen

Pieter Boussemaere, auteur van de boeken *Eerste hulp bij klimaatverwarring* en *Tien klimaatacties die werken*, schetste het historisch-wetenschappelijk kader waarbinnen de klimaatverandering gesitueerd moet worden. “De statistiek leert ons dat we nu dubbel zoveel dagen met extreme neerslag tellen als 50 jaar geleden en dat 2014 en 2018 in ons land de 2 warmste jaren ooit waren. Gemiddeld valt er bij ons ook

meer regen dan vroeger, maar die extra regen valt vooral in de winter. De zomers worden steeds droger.” Boussemaere citeerde cijfers van het Amerikaanse ruimtevaartagentschap NASA, waaruit blijkt dat de gemiddelde wereldtemperatuur in 100 jaar tijd gestegen is met 1,1 °C. De Vivesdocent kaderde de veranderingen door terug te gaan in de tijd. Zo’n 11.000 jaar geleden waren de omstandigheden plots ideaal om aan landbouw te gaan doen. “Dat was een erg belangrijk moment in onze geschiedenis. Pas daarna volgden alle grote uitvindingen en beschavingen. Zo’n 5000 jaar geleden daalde de gemiddelde wereldtemperatuur langzaam en leken we op weg naar een nieuwe ijstijd. Maar net voor 1900 begon die wereldtemperatuur plots te stijgen. Als we niets doen, zal die tegen 2040 met 2 °C stijgen en tegen 2060 met zo’n 3 °C. Dat zal leiden tot

wereldwijde en veelvuldige misoogsten.”

Haalbare oplossingen

Biedt de toekomst alleen kommer en kwel? Dat hoeft niet, want Boussemaere ziet haalbare oplossingen. “Zo’n 70 à 75% van alle extra broeikasgassen die uitgestoten worden, is afkomstig van fossiele brandstoffen (steenkool, olie, gas). Verandering van bodemgebruik (ontbossing, droogleggen van moerassen) is goed voor 9%. De uitstoot van methaangas door herkauwers is slechts verantwoordelijk voor zo’n 4%. De kern van de oplossing is alle fossiele brandstoffen vervangen door vormen van hernieuwbare elektriciteit, zoals windenergie, zonnepanelen, zonnespiegelcentrales, waterkracht en geothermie (warmte uit de aarde). Van alle energie die we gebruiken, komt slechts 20% van elektriciteit. Hiervoor moeten we wel voldoende hernieuwbare energie kunnen opwekken, het elektriciteitsnet versterken en voldoende opslagcapaciteit uitbouwen. De eerste voorwaarde kan geen probleem zijn, want de wereld kan nu al op een betaalbare manier 4 tot 6 keer meer hernieuwbare energie opwekken dan ze nodig heeft. Wat de uitbouw van elektriciteitsverbindingen met het buitenland betreft, is België een van de beste leerlingen van de klas, al zijn er nog extra inspanningen nodig.” Boussemaere noemde waterstof de opslagtechnologie van de toekomst. Die biedt ook andere voordelen: je kunt er warmte mee opwekken, omzetten naar elektriciteit, als brandstof gebruiken voor vrachtwagens en vliegtuigen ...

Ervaringsdeskundigen

In een panelgesprek getuigde Louis Geerdens, fruitteler in Diepenbeek, hoe zijn bedrijf 4 keer getroffen werd door noodweer tussen 1995 en 2013. “Een hagelverzekering, hagelnetten en het Rampenfonds hielpen ons erdoor.

Intussen is meer dan 50% van ons appelareaal voorzien van hagelnetten en de nieuwe appel- en perenpercelen rusten we ermee uit. Ook de lentedachtvorst is een groot probleem geworden.” Geerdens riep zijn collega’s-telers op om zelf te investeren in oogstbescherming. De Nederlandse tomatenteler Wim Peters zag tijdens een onweersbui in juni 2016 zijn serre van 16 ha in 1 minuut tijd totaal vernietigd worden door enorme hagelbollen. Hij kon een jaar lang geen tomaten leveren.

Kris Vandenwyngaert van pcfruit zag kansen voor wijnbouw als alternatief voor fruit- en groenteteelt. Voorwaarden zijn wel een schaalvergroting van de bedrijven en een ander fiscaal beleid. Tot slot wees Patricia De Clercq, secretaris-generaal van het departement Landbouw en Visserij, op de VLIF-steun (40%) voor windmolens en windturbines en ‘klimaatinvesteringen’ op landbouwbedrijven die in de pijplijn zit. ■

© BOERENBOND

Als gevolg van de klimaatverandering werden onze fruit- en groentebedrijven de voorbije jaren meermaals getroffen door noodweer. Telers moeten dus zeker investeren in oogstbescherming, zoals hagelnetten.

Katrien Boeraeve

coördinator Plattelandsklassen
katrien.boeraeve@plattelandsklassen.be

Red het klimaat. Eet geen biefstuk?

Hoewel de landbouw heel wat inspanningen doet om zijn impact op het klimaat te beperken, wordt vaak met de beschuldigende vinger naar onze sector gewezen als grote boosdoener. Maar landbouw kan ook deel van de oplossing zijn. Het Innovatiesteunpunt en Plattelandsklassen organiseren samen een vorming waarbij de impact van de sector op het klimaat op een begrijpelijke manier gekaderd wordt, met aandacht voor de uitdagingen en mogelijke oplossingen. In het tweede deel van de vorming willen we jou ondersteunen om ambassadeur te zijn van dit verhaal (op jullie bedrijf) en/of van het lessenpakket dat we ontwikkeld hebben voor het secundair onderwijs. Alle (bestuurs)leden van Boerenbond, Landelijke Gilden, Groene Kring en Agra zijn welkom op deze gratis vormingen, die plaatsvinden in de provinciale Boerenbondkantoren, telkens om 20 uur.

- 20 juni in Roeselare
- 24 juni in Geel
- 25 juni in Sint-Denijs-Westrem
- 27 juni in Genk

Inschrijven is verplicht.

 www.plattelandsklassen.be/over-ons/actualiteit